

Tóth Ágnes Veronika MOZDULATMŰVÉSZETI STÚDIÓ – EGY HELY, AHOVA BÁRMIKOR BE LEHET JÖNNI interjú Fenyves Márkkal és Pálosi Istvánnal

Fenyves Márkkal és Pálosi Istvánnal az Orkesztika Alapítvány Rottenbiller utcai Mozdulatművészeti Stúdiójában beszélgettünk, a SzólóDuó Fesztivál előköre előtt néhány nappal. Valaki egy kék diványt szeretne kölcsönkérni a produkciójához, más próbálni jött a megmérettetés előtt, Márk és István pedig felváltva válaszolnak, attól függően, hogy éppen ki ér rá, és kinek kell elrohannia. Zajlik az élet.

Változott valamiben idén a fesztiválotok?

• Pálosi István: Egyrészt lerövidítettük nevét, másrészt, ami még fontosabb, 2005-re nemzetközivé vált a találkozó, mostanra már két társfesztiválunk is van: Varsóban két éve, Prágában egy éve tartunk úgynevezett előkört, mellyel megsűrjük a jelentkezőket. Az előkörnek az a lényege, hogy a pályázók közönség és szakmai zsűri előtt mutathatják be a produkciójukat – sokan először lépnek színpadra nyilvánosan – és alapos szakmai visszajelzést kapnak.

• Fenyves Márk: A szakmai feedbacket minden jelentkező nagyon igényli, meg is szokták köszönni. Szerencsére sok az új arc idén, pár éve elkezdtünk aggódni, hogy mindig ugyanazok jelentkeztek a SzólóDuó-ra, de úgy tűnik tavaly teljes generációváltás zajlott le, a mostani pályázóink már a nyolcvanas évek közepén, sőt a kilencvenes évek elején születtek. A fesztivál magyar előköre különben a Meglepetés Esteken belül fut, amit az NKA támogatásával működtetünk.

1999-ben indítottuk el a programot, még a Józsefvárosi Pódiumon, 2001-ben élesztettük újra a régi Mozdulatművészeti Stúdióban, majd 2003-ban – amikor a mostani helyünkre költöztünk – vált igazán teljessé, eddig 150 Meglepetés Esten összesen 550 produkciót mutattunk be.

Mi a helyzet a szabad próbaterem programokkal?

• Fenyves Márk: Nemrég találtunk egy régi szórólapot 1999-ből, melyen még Mozdulatgyárként hirdettük magunkat. Persze, akkor még nem a jelenlegi helyünkön voltunk, hanem abban a gyárépületben, ahol most Angelus Ivánék, de összességében hasonló terveink voltak, például lehetőséget biztosítottunk próbateremmel nem rendelkező alkotók részére, hogy nálunk próbáljanak. Komoly igény van erre, jelenleg is körülbelül 40%-os a túljelentkezés.

• Pálosi István: Ez a lehetőség mindenki számára nyitott, a jelentkező adott támogatási szintjétől függ, hogy a költségekhez mennyiben kell, vagy kell-e egyáltalán hozzájárulnia.

Más szelektálási elvek nincsen?

• Fenyves Márk: Vannak persze prioritások, előnyben részesítjük egyrészt a professzionális szakmai szinten alkotókat, másrészt azokat a pályázókat, akik szeretnék bemutatni darabjukat a Meglepetés Esteken is, és azokat, akik éppen premier előtt állnak. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az amatőrök és a profik között átjárás legyen. Az amatőr nem azonos a dilettánssal, csupán annyit jelent, hogy valaki nem a táncból él, hanem van egy civil munkahelye is.

Lengyelországban például azt tapasztaltam, hogy ott megszokott, hogy a profik együtt dolgoznak az amatőrökkel, ugyanolyan élénk a mobilitás, mint nálunk, a kilencvenes években. Az, hogy ebben a programban már közel egy évtizede benne vagyunk, azt eredményezi, hogy pontosan meg tudom mondani, egy próba mennyibe kerül, és azt is, hogy ebből mennyi a támogatás, és mennyi a mi önköltségünk. Azt gondolom, az igazi probléma az, hogy olyan a hazai támogatási rendszer, mint egy fordított, csúcsára állított piramis. Csak arra szánunk pénzt, ami felül van, vagyis az előadásokra, ami alatta van, aminek tartania kéne az egész területet, mint például a tréningek, próbák, tánckutatás, könyvkiadás, amatőrmozgalom, táncnépsze-rúsítás, arra nem. Mi, ha valahol látunk egy kis részt, oda megpróbálunk belépni, most szeptemberben például ezért indítottuk a profi tánctréningünket, melyet Szelőczey Dóra szervez. Sok társulatnál nincs lehetőség tréningre, a szabadúszók pedig végképp nehéz helyzetben vannak: nálunk most már találnak klasszikus, modern vagy kortárs tréninget, melyet természetesen nem csak mi tartunk, hanem olyan nagyszerű táncosok, mint Duda Éva, Feicht Zoltán, Fejes Kitty, Góbi Rita, Hámor József, Mándy Ildikó, Máthé Gabriella, Papp Tímea vagy Réti Anna, hogy csak néhány nevet említsek a felkértek közül.

• Pálosi István: A profi tréningnek az a lényege, hogy szinten tartja a táncost. Ez egy nyitott program, szerettük volna, hogy legyen egy hely, ahova bármikor be lehet jönni, és ha két ember jön, akkor is megtartjuk az órát. A tanárokat is úgy kerestük fel, hogy csak a helyet tudjuk biztosítani számukra, a többi majd kialakul.

Még milyen réseket találtatok?

• Fenyves Márk: Kiemelten fontosnak tartjuk a tánc népszerűsítését is, a Műhely Alapítvány Táncmaratonján is részt veszünk, a Tánc Világnapján pedig egész nap ingyenes táncórákkal várjuk az érdeklődőket, és lehetne sorolni persze tovább a táncnépszerűsítő programjainkat. Az elmúlt években számos egyetemen tanítottunk is, például a SOTÉ-n, PPKE-n, az ELTE-n, a CEU-n, a PTE-n.

• Pálosi István: Szintén fontosnak tartjuk, hogy a táncpedagógus-képzéshez partnerintézményként kapcsolódunk – hiszen mindketten táncpedagógusként is végeztünk –; hozzáink járnak hospitálni a Táncművészeti Főiskoláról és a Budapest Kortárs Tánc Főiskoláról is a hallgatók, többen itt végzik a vizsgatanításukat.

A többnapos szakmai nyári táborotoknak mi a története, és mit tudtok nyújtani annak, aki jelentkezik rá?

• Fenyves Márk: 2000 óta éveken át Velencefürdön rendeztük a Táncakadémiát, idén viszont új helyszínen, Kendlimajorban, a Ludvig Művésztelepen, Nagykanizsához közel.

• Pálosi István: Egy lelkes művész házaspár kezdeményezéséeként indult ez a művésztelep, akik három telket nyitottak össze, régi parasztházakat hoztak helyre. Gyönyörű a helyszín, a hatalmas kiállítócsarnokot pedig könnyű táncterré alakítani – persze mindig visszük magunkkal a táncpadlónkat. A tábor szakmai részét tréningek, technikai órák, táncelméleti-, tánc történeti előadások és folyamatos műhelymunka biztosítja.

Kik szoktak jelentkezni a táborba?

• Fenyves Márk: A nemi arányokat könnyen kitalálhatod... Idén egy fiú volt, kilenc lány. Ez a tábor nem a profiknak szól, legutóbb nagyon vegyes társaságot tanítottunk, volt, aki életében először táncolt, és volt, aki már több éve járt hozzánk. Az amatőrök tanításakor az a szép, hogy sokkal intenzívebb, őszintébb a kapcsolat, és akit emberszámba vesznek egy táncórán, az onnantól kezdve egészen máshogy nézi már a táncot, mert sejti, mi van a mozdulatok mögött.

• Pálosi István: Jövőre, amellel, hogy ugyanígy tartunk egy nyitott tábort laikusoknak, szeretnénk egy mesterkurzust is, ahova olyanokat várunk majd, akik hivatásos képzésben részesültek. Azt tippetem, hogy többen jelentkeznek majd külföldről, ez egy jó találkozási pont lehet számukra.

Mik az alapelveitek tanításakor?

• Fenyves Márk: Megbecsülés, bizalom, rugalmasság, emberség. Nálunk például nem lehet órát nézni, hiszen, ha az ember táncol, teljes egészében adja önmagát: ez akár egy zavarba ejtő, sebezhető helyzet is lehet. Például a legtöbb kezdő táncos férfi alapélménye, amikor a teremben egy szem férfiként, a „teremtés koronájaként” a legügyetlenebbnek érzi magát. A legfiatalabb növendékek egy kislány, aki már négy éve, 4 éves kora óta jár hozzánk táncolni. Fél év után odajött hozzám, és elmondta, hogy zavarja az, hogy nem ért mindent, ami az órán történik. Megbeszélte, és azóta rögtön szól, ha bármit nem ért. Nálunk az, aki egy bizonyos óraszámot túl van, egy kedvezményre jogosító VIP-kártyát kap: nos ez a kislány lett a legfiatalabb VIP-kártyásunk.

Könyvkiadóként is működtök, mely kötetekre vagytok a legbüszkébbek?

• Fenyves Márk: Természetesen mindre, de a legutolsó – Lőrinc László kötetét Lőrinc Györgyről – azért szeretem, mert egy hihetetlen emberi sorsról ad hírt, hiánypótló munka. Gyakran megkérdezem magamtól, mikor érünk már oda a munkánkban, hogy lesz hasonló könyv Dienes Valéria életéről, Berczik Sáráról? Sokszor úgy érzem, a mozdulatművészet még mindig mostohagyerek, bár vannak azért már sikerek is. Anyáigalug ugyan veszteséges a könyvkiadási, kutatási, archivációs tevékenységünk, szakmailag viszont fontosnak tartjuk, most azon gondolkozunk, hogy a Mozdulatművészeti Sorozatunkat esetleg digitális formában vinnénk tovább. Büszkéek vagyunk a könyvtárunkra, dokumentum- és videó-, valamint on-line gyűjteményünkre, célunk, hogy minél több legyen a visszakereshető, elérhető forrásanyag. Számos szakdolgozat született már nálunk, és több múzeum és kutatóintézet (például a Magyar Nemzeti Galéria, Petőfi Irodalmi Múzeum, MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum) is keresett már meg bennünket kiállításai, kutatásai, kiadványaik kapcsán forrást keresve.